



De confrontatie

Eenakter

door

JAN TOL

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
(Grimas Theatergrime verkoop)
Tel: 072 - 5 11 24 07
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl
Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **DE CONFRONTATIE** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **JAN TOL** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: 1999 © Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal tekstboekjes gelijk aan het aantal rollen dat men gaat gebruiken bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling. Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten, Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00. Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

PERSONEN:

Scène 1 en 2 (1900-1950)

DE GROOTMOEDER (MARIE)

MARIE, de moeder

JAAP, haar man

DIRK, hun zoon

ANTJE, hun dochter

PASTOOR

SOLDAAT

Scène 3 en 4 (1950-2000)

DE GROOTMOEDER (ANTJE)

ANTJE, de moeder

WILLEM, de vader

ANNA, de dochter

MARIANNE, de dochter

FRED, een vriend

Scène 5 en 6 (2000-Toekomst)

DE GROOTMOEDER (ANNA)

ANNA, de moeder

DIEDERICH, haar man

WILLEM-JAN, de zoon

JACQUELINE, de dochter

(VROUWELIJKE) DOKTER

Scène 7 (De Ontmoeting tussen Vroeger en Toekomst)

ANTJE (uit 1900-1950)

DIRK (uit 1900-1950)

JACQUELINE (uit 2000-Toekomst)

WILLEM-JAN (uit 2000-Toekomst)

DECOR:

Het toneel is verdeeld in drie gedeeltes. Links speelt "1900-1950", in het midden speelt "1950-2000" en rechts speelt "2000-Toekomst". Op alle drie gedeeltes wordt op verschillende niveaus gespeeld. "Boven" zitten de grootmoeders, daarvoor de ouders en weer daarvoor de kinderen. Scène 7 begint op de plek, waar de betreffende spelers oorspronkelijk horen. Over een periode van vijftig jaar, kijken de grootmoeders op hun verleden als moeder zijnde terug.

VOORWOORD AUTEUR:

Het spel is oorspronkelijk geschreven voor 7 dames en 7 heren. In scène 1 en 2 worden de grootmoeder Marie en de moeder Marie door één persoon gespeeld. In de scènes 3 en 4 worden de grootmoeder Antje en de moeder Antje door de dochter Antje gespeeld uit de scènes 1 en 2. In de scènes 5 en 6 worden de grootmoeder Anna en de moeder Anna gespeeld door de dochter Anna uit de scènes 3 en 4. Dit is mogelijk door een eenvoudige wisseling van kleding. Door de pastoor, de soldaat en de vrouwelijke dokter een dubbelrol te geven, is het mogelijk om met een bezetting van 6 dames en 5 heren te spelen. De maximale bezetting is 11 dames en 8 heren.

Scène 1
(1900-1950)

GROOTMOEDER (MARIE): Nu ik er op terug kan kijken, kan ik zeggen dat het een mooie tijd was.....Zestien kinderen heb ik gebaard, twaalf ervan heb ik groot kunnen brengen. Ze kwamen ook veel te snel achter elkaar....(*zucht*) Maar ja, je had in die tijd weinig in te brengen, hè.....Het was hard werken voor weinig geld.....En mijn man, Jaap Geurtsen, was ook niet bepaald de makkelijkste... (*Jaap en Marie zitten op een stoel. Jaap slaapt, onder zijn stoel staat een fles oude jenever. Marie wast aardappelen met schil en al in een emmer water. De beide kinderen, Dirk en Antje, komen bekvechtend op. Marie kijkt even op*)

DIRK: Jij zou de bonen van het land halen!

ANTJE: Niet waar!

DIRK: Welles! Ik ben de hele dag al bezig geweest.

ANTJE: Poeh! Bezig geweest. Ja, met Grietje van de koster in het hooi!

DIRK (*schrikt, kijkt even naar zijn moeder*): Dat is niet waar!

ANTJE (*pestend*): Oh nee? Het hele dorp weet ervan.

DIRK: Je liegt!

MARIE: Rustig, jongens. Je vader slaapt.

DIRK (*brutaal*): Wanneer slaapt die nu niet?

ANTJE (*schrikt*): Stil nou, Dirk! Als hij wakker wordt, zwaait er wat. Dan stuurt hij ons weer dat donkere hok in.

DIRK: Ik laat me niet sturen! Ik zal hem....

MARIE: Toe nou, Antje en Dirk. Ga wat doen, maar maak niet zo'n lawaai. (*even kijkt Dirk nog kwaad naar Antje en wil wat gaan zeggen, maar dan komt de pastoor op*)

PASTOOR: Gezegend zijt gij allen. (*allen staan snel op; Marie buigt haar hoofd, Dirk zet zijn pet af en Antje maakt een kniebuiging*)

MARIE: Dag, meneer Pastoor. (*loopt naar de tafel en veegt snel met haar hand over de zitting van haar stoel*) Gaat u hier maar zitten.

PASTOOR: Dank je, vrouw Geurtsen.

DIRK (*schrikachtig tegen Antje*): Je zegt niets over Grietje van de koster tegen de pastoor, hoor.

ANTJE (*plagend*): Als jij de bonen plukt, zal ik niets zeggen.

MARIE: Een borreltje, meneer Pastoor?

PASTOOR: Daar zeg ik geen nee tegen, vrouw Geurtsen.

MARIE (*tot Dirk*): Vraag jij even aan vader waar de fles met oude jenever staat, Dirk.

DIRK (*brutaal*): Dat hoef ik niet te vragen, want die staat zoals gewoonlijk onder zijn stoel!

MARIE (*geschokt*): Dirk! (*verontschuldigd tot de pastoor*) Die jongen toch, hè? Ze flappen er van alles uit.

PASTOOR: Ja...ja.

ANTJE: Zal ik de fles even pakken, moeder?

MARIE: Dat is goed, Antje. (*Antje gaat naar de stoel en pakt heel voorzichtig de fles weg. Marie tot de pastoor*) Eh...Jaap ligt even te rusten, meneer Pastoor. Hij maakt nu meer dan achttien uur per dag op het land, begrijpt u.

PASTOOR (*denkt even na*): Juist, ja. En achttien jaar getrouwd, als ik het goed heb?

MARIE (*glimlachend*): Ja, alweer achttien jaar. De tijd gaat hard, meneer Pastoor.

PASTOOR: De tijd gaat zeker hard, vrouw Geurtsen. Achttien jaar getrouwd en acht kinderen.

MARIE: Maar daartussendoor zijn er vier dood geboren, meneer Pastoor.

PASTOOR (*hard*): Die tellen niet mee! Acht kinderen dus slechts. Of...eh....is er al iets op komst? (*Antje komt met de fles terug*)

MARIE (*aarzelend*): Eh... nee, meneer Pastoor.... (*schenkt nu vlug een glaasje in en geeft deze aan de pastoor*) Alstublieft... Weet u, Jaap is.....

PASTOOR: Moe en aan de drank! (*heft zijn glaasje*) Proost! Jouw man zou zich moeten schamen, vrouw Geurtsen. Hij wendt zich af van de kerk en zijn verplichtingen ten opzichte van zijn gezin. Maar daar ben jij als vrouw verantwoordelijk voor. Het is jouw taak te zorgen voor een kinderrijk gezin.

MARIE (*onderdanig*): Ik weet het, meneer Pastoor.

PASTOOR: Vergeet niet wat de kerk allemaal voor jullie gezin doet, vrouw Geurtsen. Een brood en een halve liter melk in de week. En als er een kind is geboren, verdubbelen we dat zelfs gedurende een maand.

JAAP (*wordt wakker, ziet de pastoor*): Wat moet die zwartrok hier nu weer?!

MARIE (*geschokt*): Jaap! Meneer Pastoor kwam hier alleen maar even langs om....

JAAP: Om mijn jenever op te zuipen! En je er natuurlijk weer aan te herinneren, dat je niet aan je kerkelijke en vrouwelijke verplichtingen voldoet!

PASTOOR: Nou, nou, nou....Geurtsen, toch!

ANTJE: Vader! Alstublieft! Dat mag u niet zeggen.

DIRK: U hebt het tegen meneer Pastoor, hoor!

JAAP (*staat dreigend van zijn stoel op, loopt naar hen toe*): Wat hadden jullie te zeggen?.... (*als Dirk en Antje zwijgend en angstig kijken*) Nou?....Wat voor lef hebben jullie in je donder, om tegen je vader op te staan?

ANTJE (*beschaamd*): Niets, vader....Maar....

JAAP: Maar wat?!

ANTJE: Niets, vader.

JAAP: Dan weet je wat dat betekent. Het hok!

ANTJE: Nee! Niet het hok, vader. Alstublieft niet.

JAAP: Het hok, zei ik!

MARIE (*aarzelend*): Jaap....toe...

JAAP (*dreigend tot Marie*): Ga jij ook tegen mij opspelen? (*als het stil blijft*)....Nou?

MARIE (*tot Antje*): Ga nu maar. (*als Antje blijft staan*)

JAAP: Het hok, zei ik! Ben je soms doof?

ANTJE (*bedeesd*): Nee, vader. Ik ga al. (*wil weglopen*)

JAAP (*tot Dirk*): En jij haalt de bonen van het land!

DIRK (*slaat arm om Antje, fluisterend*): Kom maar. Ik ga het hok wel in.

ANTJE (*ook fluisterend*): Dank je. Dan haal ik de bonen er voor jou af. (*met de armen om elkaar geslagen gaan ze af*) PASTOOR (*knikt bewonderend*): Ja, jij weet je kinderen pas respect bij te brengen, Geurtsen.

JAAP (*verbaasd*): Hè?

PASTOOR: Heel goed, heel goed. Houdt ze onder de duim, Geurtsen. Anders groeien ze op voor galg en rad.

JAAP: Zo is dat.

PASTOOR: Al zijn we het niet altijd met elkaar eens, ik bewonder jouw gezag hier in dit huis. Dankzij jou komen je kinderen wel goed terecht.

JAAP: Oh...eh....dank u....meneer Pastoor.

PASTOOR: Je bent een man naar mijn hart. (*houdt zijn lege glaasje omhoog*) Een borrel, Geurtsen?

JAAP: Natuurlijk....(*pakt de fles jenever van tafel, dan tot Marie*) Had jij niks te doen?

MARIE: Eh...ja, straks, als meneer Pastoor....(*als Jaap haar dreigend aankijkt*) Ja, natuurlijk, Jaap. (*gaat weer "boven" naar haar stoel en wast de aardappelen*)

JAAP (*schenkt glaasje van de pastoor vol*): Daar hebben we geen vrouwvolk bij nodig, Pastoor. Proost. (*kijkt van Marie naar de pastoor, dan tot de pastoor*) Eigenlijk is het wel een best wijf.

PASTOOR: Een hele beste vrouw. En het is haar echt niet aan te zien dat ze al acht kinderen heeft gebaard.

JAAP: Twaalf, meneer Pastoor. Twaalf, hè.

PASTOOR: Nou ja....goed....twaalf dan. Maar dan nog....Je hebt het getroffen, Geurtsen. Ze mag er wezen. Ze ziet er welvarend uit

JAAP (*lachend*): Na de zestiende zal ze er nog welvarender uit zien, meneer Pastoor.

PASTOOR (*verrast*): De zestiende?....Heel goed, Geurtsen... Heel goed.... Wij verstaan elkaar heel goed. Proost!

JAAP (*eerst aarzelend*): Wat?....Oh...(*dan heel amicaal*) Ja, ja, ik heb je door, ouwe zwartrok! (*ze lachen beiden*)

PASTOOR: Jij bent me er eentje, Geurtsen. (*staat op*) Ik ga naar mijn

volgende bezoek.

JAAP: Oh ja...wat ik wilde vragen. Hoe zit dat eigenlijk met die blonde van verderop? Daar komt u toch ook regelmatig?

PASTOOR (*iets nerveus*): Wie bedoel jij?

JAAP: Nou, die in dat arbeidershuisje achter de kastanjeboom woont.

PASTOOR: Wat is daarmee?

JAAP: Nou...er gaan geruchten dat ze alweer op alle dagen loopt.

PASTOOR: Eh... dat zou kunnen. Zij kent haar plichten, Geurtsen.

JAAP: Voor zover ik weet, is die kerel van haar al jaren weg. En u schijnt de enige man te zijn die daar op bezoek komt.

PASTOOR (*hooghartig*): Wat wil je daar mee zeggen?


JAAP: Niets, niets hoor. Maar die kleintjes komen toch niet vanzelf uit de lucht vallen, Pastoortje?

PASTOOR (*even in de war*): Eh.... alle zegen komt van boven, Geurtsen..... Alle zegen komt van boven....(*gaat snel af, terwijl Jaap hem grinnikend nakijkt*)

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407



“Samenspelen” is ons motto